

Tartalom

IV Tájékoztatások

AZ EURÓPAI UNIÓ INTÉZMÉNYEITŐL, SZERVEITŐL, HIVATALAITÓL ÉS ÜGYNÖKSÉGEITŐL SZÁRMAZÓ TÁJÉKOZTATÁSOK

Európai Bizottság

2022/C 322/01 Euroátváltási árfolyamok — 2022. augusztus 25..... 1

Tanács

2022/C 322/02 A Tanács következtetései az éghajlatváltozásra tekintettel szükséges polgári védelmi intézkedésekről..... 2

V Hirdetmények

EGYÉB JOGI AKTUSOK

Európai Bizottság

2022/C 322/03 Kisebb jelentőségű módosítás jóváhagyása nyomán módosított egységes dokumentum közzététele az 1151/2012/EU rendelet 53. cikke (2) bekezdésének második albekezdésével összhangban 6

IV

(Tájékoztatások)

AZ EURÓPAI UNIÓ INTÉZMÉNYEITŐL, SZERVEITŐL, HIVATALAITÓL ÉS
ÜGYNÖKSÉGEITŐL SZÁRMAZÓ TÁJÉKOZTATÁSOK

EURÓPAI BIZOTTSÁG

Euroátváltási árfolyamok ⁽¹⁾

2022. augusztus 25.

(2022/C 322/01)

1 euro =

Pénznem	Átváltási árfolyam	Pénznem	Átváltási árfolyam
USD USA dollár	0,9970	CAD Kanadai dollár	1,2881
JPY Japán yen	136,07	HKD Hongkongi dollár	7,8234
DKK Dán korona	7,4374	NZD Új-zélandi dollár	1,6006
GBP Angol font	0,84293	SGD Szingapúri dollár	1,3857
SEK Svéd korona	10,5525	KRW Dél-Koreai won	1 331,98
CHF Svájci frank	0,9616	ZAR Dél-Afrikai rand	16,7903
ISK Izlandi korona	140,30	CNY Kínai renminbi	6,8317
NOK Norvég korona	9,6400	HRK Horvát kuna	7,5140
BGN Bulgár leva	1,9558	IDR Indonéz rúpia	14 753,15
CZK Cseh korona	24,648	MYR Maláj ringgit	4,4586
HUF Magyar forint	408,93	PHP Fülöp-szigeteki peso	55,842
PLN Lengyel zloty	4,7578	RUB Orosz rubel	
RON Román lej	4,8758	THB Thaiföldi baht	35,732
TRY Török líra	18,1120	BRL Brazil real	5,0879
AUD Ausztrál dollár	1,4306	MXN Mexikói peso	19,8132
		INR Indiai rúpia	79,6555

⁽¹⁾ Forrás: Az Európai Központi Bank (ECB) átváltási árfolyama.

TANÁCS

A Tanács következtetései az éghajlatváltozásra tekintettel szükséges polgári védelmi intézkedésekről

(2022/C 322/02)

AZ EURÓPAI UNIÓ TANÁCSA,

figyelembe véve a következőket:

I. BEVEZETÉS

1. EMLÉKEZTETVE ARRA, hogy az ENSZ 2030-ig tartó időszakra vonatkozó menetrendjében foglalt fenntartható fejlődési célok, az éghajlatváltozásról szóló Párizsi Megállapodás, valamint a 2015–2030-as időszakra szóló sendai katasztrófakockázat-csökkentési keret célja az éghajlatváltozáshoz kapcsolódó katasztrófakockázatok csökkentése;
2. TEKINTETTEL az Európai Unió működéséről szóló szerződés (EUMSZ) 196. cikkére, amely ösztönzi a tagállamok közötti együttműködést a katasztrófák kezelése terén, valamint az EUMSZ 222. cikkére, amelynek értelmében az Unió és tagállamai a szolidaritás szellemében lépnek fel, ha egy tagállam katasztrófa áldozatává válik;
3. FIGYELEMBE VÉVE, hogy az Unió a zöld megállapodás keretében kifejezetten prioritásként nevezte meg a zöld átállást és a biológiai sokféleség védelmét, továbbá figyelembe véve az (EU) 2021/1119 rendeletben említett klímasemlegességi célkitűzést, valamint a helyreállítási csomag által támogatott, egy olyan zöldebb és reziliensebb Európa megvalósítására irányuló projektet, amely jobban fel van készülve arra, hogy szembenézzon a jövő kihívásaival, többek között külső tevékenysége keretében is;
4. HANGSÚLYOZVA, hogy a 2001-ben létrejött, és 2013-ban, 2019-ben és 2021-ben megerősített uniós polgári védelmi mechanizmus (UCPM) egyre nagyobb szerepet játszik a természeti és ember okozta katasztrófákra való európai reagálás terén, hogy az UCPM közelmúltbeli módosítása aktuális és előrettekintő forgatókönyveken alapuló katasztrófavédelmi rezilienciacélokat határoz meg, valamint hogy az UCPM hozzájárul az éghajlatváltozással és a biológiai sokféleséggel kapcsolatos átfogó uniós finanszírozási célok eléréséhez;
5. EMLÉKEZTETVE a katasztrófavédelemmel kapcsolatos felvilágosításról szóló, 2009. június 4-i tanácsi következtetésekre, az EU-n belüli katasztrófamegelőzés közösségi keretéről szóló, 2009. november 30-i tanácsi következtetésekre, valamint „Az önkéntes tevékenységek szerepe a szociálpolitikában” című, 2011. október 3-i tanácsi következtetésekre, mely utóbbi hangsúlyozza, hogy az önkéntes tevékenységek mind az önkéntesnek, mind a közösségeknek és a társadalom egészének a javára szolgálnak; az európai Szolidaritási Testület 2018-as létrehozására; a civil társadalomnak és a polgároknak a biztonság és a reziliencia megerősítésében játszott fontos szerepére; továbbá az ifjúság európai évével (2022) összefüggésben tett uniós kötelezettségvállalásokra;
6. EMLÉKEZTETVE „Az éghajlatváltozás hatásaival szemben reziliens Unió létrehozása – Az éghajlatváltozás hatásaihoz való alkalmazkodásra vonatkozó új uniós stratégia” című, 2021. június 3-i, valamint a jövőbeli válságok vonatkozásában a felkészültség, a reagálási képesség és a reziliencia megerősítéséről szóló, 2021. november 23-i tanácsi következtetésekre;
7. MEGÁLLAPÍTVA, hogy az éghajlatváltozás hatásai jól láthatóak, és hogy az éghajlatváltozással kapcsolatos szélsőséges események egyre gyakoribbá, intenzívebbé és tartósabbá válnak, ezáltal növelik az emberi, anyagi és természeti veszteségek bekövetkezésének kockázatát, ami pedig nyilvánvalóvá teszi, hogy e téren szükség van a tagállami fellépésre;
8. TUDOMÁSUL VÉVE az ENSZ Éghajlatváltozási Kormányközi Testülete által készített, az éghajlatváltozásra, annak következményeire és a lehetséges jövőbeli kockázatokra vonatkozó tudományos értékeléseket, valamint a Testület által kidolgozott, az alkalmazkodást és a hatások mérséklését célzó lehetőségeket;

9. TUDOMÁSUL VÉVE, hogy az európai lakosság, illetve területek sokféleségükből adódóan kiszolgáltatottak, különös tekintettel a Földközi-tenger medencéjére, a hegyvidéki és erdőterületekre, az árterekre, a tengerekre, a part menti és a szigeti területekre, az északi-sarkvidéki területekre és a legkülső régiókra, valamint a városi területekre;
10. MEGJEGYZEVE, hogy az éghajlatváltozás hatásainak kezelésére és a reziliencia megerősítésére szolgáló uniós külpolitikai eszközök egyikeként jelentős szerepet töltenek be az Unió makroregionális stratégiái;

II. AZ EURÓPAI UNIÓ TANÁCSA

1. ÚJÓLAG MEGERŐSÍTI a szolidaritás elvének alkalmazását az éghajlatváltozás nyomán az Unióban és világszerte jelentkező kihívások kezelése terén;
2. EMLÉKEZTET ARRRA, hogy saját lakosságuk, a környezet és a tulajdon, ezen belül a kulturális örökség védelme elsősorban a tagállamok felelőssége;
3. HANGSÚLYOZZA a lakossági és az önkéntes részvétel szerepét, amelyek – amint arra a Tanács a fent említett, 2011. október 3-i következtetésekben már rámutatott – elősegítik az aktív polgári szerepvállalást, illetve erősítik a demokráciát és a társadalmi kohéziót, és ezáltal hozzájárulnak az Európai Unió alapvető értékeinek és alapelveinek érvényesítéséhez, továbbá a polgári védelem területén meglévő rezilienciához;
4. ÚGY VÉLI, hogy az éghajlatváltozás következtében a tagállamoknak és az uniós intézményeknek fel kell készülniük a nagy léptékű, több ágazatot érintő és határokon átnyúló olyan katasztrófák kezelésére, amelyek lépcsőzetes jellegű hatásokkal járnak, és egyidejűleg, illetve gyakrabban fordulhatnak elő mind az Unión belül, mind azon kívül, és amelyek következményei súlyosan érinthetik az emberek életét és tevékenységeit, valamint a biológiai sokféleséget;
5. MEGJEGYZI, hogy az Uniónak koherensebb és proaktívabb rendszerszintű megközelítést kell kialakítania annak érdekében, hogy a katasztrófavédelmi ciklus valamennyi szakaszában – azaz a megelőzési, a felkészültségi, a reagálási és a helyreállítási szakaszban is – fokozni tudja az éghajlatváltozás következményeivel szembeni rezilienciát;
6. HANGSÚLYOZZA az ismeretek, a know-how és az innováció, valamint a tagállamok és a Bizottság által levont tanulságok megosztásának és összevonásának fontosságát;
7. ELISMERI, hogy a tagállamok és az európai intézmények által az éghajlatváltozás hatásaihoz való alkalmazkodással összefüggésben, az éghajlatváltozás hatásaihoz való alkalmazkodásra vonatkozó uniós stratégia keretében hozott intézkedéseket úgy kell kialakítani, hogy azok kiegészítsék a katasztrófa kockázat-kezelés terén tett uniós erőfeszítéseket;
8. HANGSÚLYOZZA annak fontosságát, hogy elegendő nemzetközileg bevethető kapacitás álljon rendelkezésre a tagállamokon belül, valamint hogy álljon rendelkezésre egy európai polgári védelmi eszköztár és stratégiai európai tartalékkapacitás (rescEU), amelyek készek gyorsan és hatékonyan reagálni az éghajlatváltozáshoz kapcsolódó katasztrófákra, amennyiben a veszélyhelyzet nagyságrendje meghaladja egy adott ország önálló reagálási képességeit;
9. MEGJEGYZI, hogy az UCPM jelentős szerepet játszik a katasztrófavédelemben, megerősíti az uniós partnerségeket, és hozzájárul a polgári védelem európai kultúrájához;
10. FELKÉRI a tagállamokat, hogy:
 - a) **vegyék figyelembe** az éghajlatváltozással kapcsolatos kockázatokat a katasztrófavédelmi ciklus során, például használják ki a Bizottság és az Európai Környezetvédelmi Ügynökség által közösen létrehozott eszközöket, többek között a Climate-ADAPT platformot;

- b) **mozdítsák elő** az arra irányuló munkát és kutatást, hogy miként lehetne áttekinteni az éghajlatváltozás hatásait és beépíteni azokat a katasztrófakockázat-kezelési rendszereikbe; az ilyen munkát és kutatást integrálják az uniós polgári védelmi mechanizmusról szóló 1313/2013/EU határozat 6. cikkében előírtak szerinti tagállami nemzeti kockázatértékelésbe, a kockázatkezelési képesség értékelésének továbbfejlesztésébe és a katasztrófakockázat-kezelési tervezés javításába;
- c) **támogassák és fogják össze** a kutatást és az innovációt a nemzeti polgári védelmi kapacitásoknak az éghajlatváltozással összefüggésben történő javítása érdekében, különösen az uniós polgári védelmi tudáshálózaton (a továbbiakban: a tudáshálózat) keresztül, valamint ennek keretében a kiválósági központokon, az egyetemeken, a kutatókon és a tematikus közösségeken vagy a szakértői központokon keresztül;
- d) az éghajlatváltozással összefüggésben **ösztönözzék** a polgári védelem területén a kutatásba és az innovációba történő beruházásokat, és vegyék igénybe a vonatkozó európai finanszírozást;
- e) **dolgozzanak ki** olyan megfelelő megelőzési és felkészültségi intézkedéseket – beleértve az elegendő kapacitás rendelkezésre állásának biztosítását is –, amelyek az éghajlatváltozástól eredő kockázatokra, például az erdőtüzekre és az áradásokra irányulnak, mivel mindkettő növekvő kockázatot jelent az uniós polgárok számára;
- f) e tekintetben **folytassák** az európai polgári védelmi eszköztár és a rescEU-képességek fejlesztését többek között az 1313/2013/EU határozat 10. cikkében előírt aktuális és előretekintő foratókönyvek alapján, figyelembe véve – különösen a légi erdőtüzoltásra, a vegyi, a biológiai, a radiológiai és a nukleáris incidensekre, a sürgősségi orvosi ellátásra, valamint a közlekedésre, a szállításra és a menedékhelyekre kiterjedően – a már azonosított és az újonnan felmerülő kockázatokat, valamint az uniós szintű képességek és hiányosságok összességét;
- g) **tegyék** környezetbaráttá és fenntarthatóbbá a polgári védelmi műveleteket a katasztrófavédelmi ciklus valamennyi szakaszában, továbbá mozgassák elő a kutatást, az innovációt és a tudásmegosztást;
- h) az UCPM keretében történő segítségnyújtás során **vegyék** figyelembe a környezeti hatásokat és az éghajlatváltozás hatásait, mégpedig úgy, hogy adott esetben vonják össze az erőforrásokat;
- i) **támogassák** az éghajlatváltozással kapcsolatos kockázatoknak kitett lakosság felkészültségét és rezilienciáját olyan konkrét tájékoztatás, oktatás, képzés és gyakorlatok révén, amelyek nemzeti és szubnacionális szintekre, sőt akár a határokon átnyúló dimenzióra is kiterjedhetnek, különös figyelmet fordítva a sajátos sebezhetőségeknek kitett személyekre;
- j) **erősítsék meg** az önkéntes szervezeteket a polgári védelem szerves részeként;
- k) **vegyék fontolóra, hogy** e tekintetben – adott esetben és a helyi hatóságokkal koordinálva – spontán kezdeményezéseket **építsenek be** a reagálási műveletekbe;
- l) **helyezzenek hangsúlyt** a polgárok saját biztonságukhoz és rezilienciájukhoz való hozzájárulásának a fontosságára, és ösztönözzenek minden olyan kezdeményezést, amelynek célja a polgárok önkéntes katasztrófareagálási fellépésekben és intézkedésekben való aktív részvételének a nagyra értékelése, elismerése és előmozdítása, adott esetben jogi kereteken keresztül is;
- m) **vegyék figyelembe** a fiatalok e tekintetben betöltött sajátos szerepét;
- n) **támogassák** azokat a polgárokat, akik saját biztonságuk és rezilienciájuk érdekében cselekedve vagy a polgári védelemhez hozzájáruló nemzeti vagy helyi polgári struktúrák tagjaként aktívan közreműködnek, a következő három dimenzióon keresztül:
- riasztás: a különböző intézmények szerepének és felelősségi körének tisztázása az érintett személyeknek szóló célzott riasztások – akár korszerű információs és kommunikációs technológiák felhasználásával történő – kiadása terén;
 - tájékoztatás: a nyilvánosság figyelmének felhívása az ezzel járó kockázatokra, különösen az éghajlatváltozás hatásainak leginkább kitett területeken, többek között önkéntes alapon közérdekű információk terjesztése és képzési tevékenységek szervezése révén;

- iii. mozgósítás: a kockázatmegelőzési kezdeményezésekben, a katasztrófareagálásban és az elsősegély-képzésben részt vevő polgári hálózatok, egyesületek és önkéntesek ösztönzése;
- o) **vegyék figyelembe** a hosszúra nyúló veszélyhelyzetek jelentőségét és azokat a növekvő kockázatokat, amelyeket az ilyen helyzetek nemzeti és európai szinten a polgári védelmi rendszerekre jelenthetnek;
- p) **vegyék tekintetbe** az éghajlatváltozás hatásait a nemzetközi polgári védelmi intézkedések során azáltal, hogy megerősítik az együttműködést és támogatják a katasztrófavédelmet és a válságkezelést;
11. FELKÉRI a Bizottságot, hogy:
- a) az éghajlatváltozás hatásainak a tagállamok nemzeti kockázatértékelési jelentései alapján történő figyelembevételével **a továbbiakban is frissítse** rendszeresen „azon természeti és ember által előidézett katasztrófák kockázatainak (...) ágazatközi áttekintését, (...) amelyek az Uniót fenyegethetik”;
- b) **biztosítsa**, hogy az éghajlatváltozás hatásait a katasztrófavédelmi ciklus során szisztematikusan figyelembe vegyék;
- c) **biztosítsa**, hogy az UCPM oly módon vegye figyelembe a katasztrófák sokféleségét, hogy egyszerre tudjon reagálni és alkalmazkodni, és lehetőség szerint proaktív is legyen;
- d) **erősítse meg** a környezetvédelemmel és az éghajlatváltozással foglalkozó szakértők rendelkezésre állását abból a célból, hogy bevethessék őket az UCPM keretében;
- e) **mozdítsa elő** az UCPM és más uniós válságkezelési mechanizmusok egymást kiegészítő jellegét;
- f) **támogassa** a polgári védelem területén folytatott kutatást és innovációt, nevezetesen a rendelkezésre álló ismeretek jegyzékének összeállítása, továbbá a tudáshálózat, a katasztrófakockázat-kezelési tudásközpont és az e kereten belül létrehozható kiválósági központok, valamint a nemzetközi szervezetek által fenntartott központok gazdagítása révén;
- g) **erősítse meg** és igazítsa ki a közös veszélyhelyzeti kommunikációs és tájékoztatási rendszer, az európai aszálymegfigyelő központ, az európai árvíz-előrejelző rendszer, az európai erdőtüz-információs rendszer, valamint a Galileo, a Kopernikusz és az uniós állami műholdas kommunikációs programok keretében rendelkezésre álló, a katasztrófavédelmet és a válságkezelést, valamint a döntéshozatalt támogató uniós eszközöket és platformokat;
- h) **javítsa** a Veszélyhelyzet-reagálási Koordinációs Központ előrejelzési és reagálási képességeit, különösen annak feltárásával, hogy miként lehetne jobban használni a technológiai innovációkat, többek között a mesterséges intelligenciát és a rendelkezésre álló adatforrásokat a szélsőséges éghajlati kockázatok észlelése és előrejelzése érdekében;
- i) **mozdítson elő** környezetbarátabb és fenntarthatóbb európai polgári védelmi műveleteket azáltal, hogy támogatja a kutatást és az innovációt, áttekintést nyújt a jelenlegi helyzetről, és iránymutatásokat dolgoz ki az e területen alkalmazott bevált gyakorlatokról;
- j) **fokozottan segítse elő** a civil társadalom részvételét az éghajlatváltozás megelőzésében és az arra való operatív reagálásban azáltal, hogy támogatja a polgárok saját biztonságukhoz és rezilienciájukhoz való hozzájárulását, és a nemzeti vagy szubnacionális hatóságokkal koordinálva előmozdítja az önkéntes alapú katasztrófareagálási kezdeményezéseket, többek között európai díjak révén;
- k) **dolgozzon ki** képzési programokat és gyakorlatokat a környezeti és az éghajlattal kapcsolatos katasztrófákkal szembeni védelem terén, többek között az uniós képzési program keretében, és ösztönözze, hogy az UCPM keretében történő bevetés céljából szakértelem álljon rendelkezésre;
- l) **vizsgálja meg** az éghajlatváltozás kérdését a nemzetközi polgári védelmi intézkedések összefüggésében, és e célból többek között mozgósítsa elő a tapasztalatoknak és a bevált gyakorlatoknak – például a nyugat-balkáni partnerekkel és az európai szomszédságpolitika keretében tartozó partnerekkel való – cseréjét;
12. FELKÉRI a Bizottságot, hogy az uniós polgári védelmi mechanizmusról szóló háromévenkénti jelentései keretében számoljon be a Tanácsnak az elért eredményekről, a tagállamokat pedig felszólítja, hogy segítsék a Bizottságot e feladat elvégzésében.
-

V

(Hirdetmények)

EGYÉB JOGI AKTUSOK

EURÓPAI BIZOTTSÁG

Kisebb jelentőségű módosítás jóváhagyása nyomán módosított egységes dokumentum közzététele az 1151/2012/EU rendelet 53. cikke (2) bekezdésének második albekezdésével összhangban

(2022/C 322/03)

Az Európai Bizottság a 664/2014/EU felhatalmazáson alapuló bizottsági rendelet ⁽¹⁾ 6. cikke (2) bekezdése harmadik albekezdésének megfelelően jóváhagyta ezt a kisebb jelentőségű módosítást.

A szóban forgó kisebb jelentőségű módosítás jóváhagyására irányuló kérelem a Bizottság eAmbrosia adatbázisában tekinthető meg.

EGYSÉGES DOKUMENTUM

„KORČULANSKO MASLINOVO ULJE”**EU-szám: PDO-HR-01351-AM01 – 2022.5.5.****OEM (X) OFJ ()****1. Elnevezés**

„Korčulansko maslinovo ulje”

2. Tagállam vagy harmadik ország

Horvátország

3. A mezőgazdasági termék vagy élelmiszer leírása**3.1. A termék típusa****1.5. osztály: Olajok és zsírok (vaj, margarin, olaj stb.)****3.2. Az 1. pontban szereplő elnevezéssel jelölt termék leírása**

A „Korčulansko maslinovo ulje” közvetlenül az olajfa terméséből, kizárólag mechanikus úton kinyert extraszűz olívaolaj.

A „Korčulansko maslinovo ulje” olívaolajnak forgalomba hozatalkor az alábbi fizikai-kémiai és érzékszervi jellemzőkkel kell rendelkeznie:

- szabadzsírsav-tartalom: legfeljebb 0,6 %;
- peroxid-érték: legfeljebb 12 mEq/kg;
- K232: legfeljebb 2,50;
- K270: legfeljebb 0,22;
- az aranyárgától a zöldig terjedő szín;

(¹) HLL 179, 19.6.2014, 17. o

- zöld olajbogyó és olajfalevelek markáns aromája („gyümölcsösségi” középérték: legalább 2,5);
- markáns és egyenletes, a közepesen intenzívtől az intenzívig terjedő keserű és csípős íz, hosszan tartó utóízzel (keserűségi és csípősségi középérték: legalább 3).

3.3. *Takarmány (kizárólag állati eredetű termékek esetében) és nyersanyagok (kizárólag feldolgozott termékek esetében)*

A „Korčulansko maslinovo ulje” a következő alapanyagokból készül: a termék legalább 80 %-ának a „Lastovka” és „Drobnica” őshonos fajták külön-külön vagy együttesen felhasznált olajbogyóiból kell származnia. A 4. pontban meghatározott földrajzi területen termesztett egyéb olajbogyófajták nem tehetik ki a „Korčulansko maslinovo ulje” előállításához feldolgozott olajbogyók több mint 20 %-át és nem gyakorolhatnak jelentős hatást a végtermék minőségére.

3.4. *Az előállítás azon műveletei, amelyeket a meghatározott földrajzi területen kell elvégezni*

A „Korčulansko maslinovo ulje” előállításának valamennyi szakaszát (művelés, betakarítás és az olajbogyók feldolgozása) a 4. pontban említett meghatározott földrajzi területen kell elvégezni.

3.5. *A bejegyzett elnevezést viselő termék szeletelésére, aprítására, csomagolására stb. vonatkozó egyedi szabályok*

Az olaj tárolását és palackozását is a 4. pontban említett meghatározott földrajzi területen kell elvégezni annak érdekében, hogy a termék megőrizze sajátos érzékszervi tulajdonságait és minőségét, amelyekre a dekantálás káros hatással lehet. Az olaj meghatározott földrajzi területen kívül elvégzett valamennyi későbbi dekantálása vagy – tekintettel a Korčula-sziget és a szárazföldi Horvátország közötti esetlegesen korlátozott közlekedési kapcsolatokra – a hosszabb távolságokra történő tengeri szállítás végül káros hatással lehet az olaj minőségére. Ezen okok miatt a terméket nem szabad a meghatározott földrajzi területen kívül palackozni. A „Korčulansko maslinovo ulje” olajat legfeljebb 1 liter űrtartalmú (sötét) üveg tárolóedényekben hozzák forgalomba. Az ilyen típusú termékekhez szánt, legfeljebb 5 liter űrtartalmú konzervdobozok is használhatók, ha olyan zárórendszerrel rendelkeznek, amelyet a nyitás után nem lehet visszaállítani az eredeti állapotába.

3.6. *A bejegyzett elnevezést viselő termék címkézésére vonatkozó egyedi szabályok*

A termék címkéjén fel kell tüntetni a betakarítás évét. Minden forgalomba hozott palackon szerepelnie kell az egységes jelnek, amelynek formaterve lent látható.

A termékleírásnak megfelelő terméket forgalmazó, az eredetmegjelölést használó valamennyi szereplő azonos feltételekkel jogosult az egységes jel használatára.

4. **A földrajzi terület tömör meghatározása**

A „Korčulansko maslinovo ulje” előállítási területe a Korčula-sziget teljes területét, azaz Vela Luka, Blato, Smokvica, Čara, Račišće, Pupnat, Žrnovo, Korčula és Lumbarda kataszteri településeket foglalja magában.

A szigetet nyugati irányban a 15 kilométer széles Korčulai-csatorna választja el a Hvar-szigettől, északi irányban a 2,5 kilométer széles Pelješaci-csatorna választja el a Pelješac-félszigettől, és a déli irányban a 13 kilométer széles Lastovói-csatorna választja el a Lastovo-szigettől.

5. Kapcsolat a földrajzi területtel

A földrajzi terület sajátosságai

A Korčula-szigetet főként sziklából álló szirtes, hegyvidéki domborzat uralja, ahol kevés művelhető terület található. A művelhető területeket megtisztították a sziklától és teraszokká alakították át. A területről eltávolított sziklából ezt követően a teraszokat körülzáró száraz kőfalakat építettek. A száraz kőfalak a termékeny talajt a teraszokon tartják, vagyis más szavakkal, megóvják attól, hogy az eső elmossa. Erre a száraz kőfalakkal körülzárt teraszos termékeny talajra elsősorban az őshonos „Lastovka” és „Drobnica” olajfajfajtaiból álló olajfaligeteket ültetnek.

A művelhető terület fő típusai két csoportra oszthatók: teraszos regosolokra és szántóföldi regosolokra. A regosolok leggyakrabban kalciumtartalmú cambisolokból és vörös talajból állnak.

A Korčula-szigeten enyhe telekkel, valamint száraz, forró nyarakkal jellemzett mediterrán éghajlat uralkodik. A magas átlaghőmérsékleteket a napsütésnek való magas kitettség okozza. A Korčula-szigeten az éves átlaghőmérséklet 15,6 °C és 16,8 °C között van. A 25,9 °C-os átlaghőmérsékletű július a legmelegebb, míg a 9,1 °C-os átlaghőmérsékletű február a leghidegebb hónap.

A napsütésnek való kitettség szempontjából Korčula különösen alkalmas az olajbogyó termesztésére. A napsütéses órák száma júliusban a legmagasabb (373,7 vagy megközelítőleg napi 12 óra napsütés) és decemberben a legalacsonyabb (125,3 vagy megközelítőleg 4 óra napsütés).

Az éves csapadékmennyiség tekintetében a Korčula-sziget éghajlata jellegzetesen nedves. A legtöbb csapadék az év hidegebb részében, vagyis októbertől márciusig esik, amikor az átlagos havi csapadékmennyiség 80–150 mm között van. A legkevesebb csapadék – átlagban 30–45 mm között – június és augusztus között esik.

Emberi tényezők

A sziget tájképének kialakításában a Korčula-sziget lakosságának volt döntő szerepe. Az olajbogyó-termelők megművelték a szirtes, hegyvidéki domborzatot, teraszos művelhető területté alakítva és a száraz kőfalakkal körülzárt olajfák műveléséhez igazítva azt. A hegyvidéki teraszok megközelíthetőségének nehézsége kizárja a nagy méretű gépek használatát. A betakarítást kézzel és mechanikus kéziszerszámokkal végzik.

A Korčula-sziget birtokosai a történelem előtti időktől fogva rendszeresen cserélődtek, így számos történelmi esemény alakította a szigeten található mezőgazdasági haszonnövények életét és fejlődését. Rengeteg történelmi bizonyíték tanúsítja, hogy a korčulai olajbogyó-termesztés és olívaolaj-előállítás az ókori görög gyarmatosítás ideje óta folyik, amit a római, majd velencei uralom időszaka sem zavart meg. A Korčula-sziget velencei uralom alatti időszakából származó írásos források megemlítik, hogy „a velencei kormány az olajat nagyon alacsony áron vette meg, ami az olajjal való csempészetre kényszerítette a sziget lakosait. Habár szigorú büntetéseket vezettek be, a számok azt mutatják, hogy a korčulai olaj akár Triesztig is eljuthatott.” (S. Dokoza, *Iz gospodarske i društvene povijesti Blata do XVIII. st.*, Zbornik radova Blato, 2003).

A termék sajátosságai

A „Korčulansko maslinovo ulje” sajátosságai az őshonos „Lastovka” és „Drobnica” olajbogyófajták választékából erednek, amelyek a Korčula-szigeten található olajbogyók 80 %-át adják.

Tudományos munkájában (*Elajografija otoka Korčule* (1995)) Pavle Bakarić azt állítja, hogy az őshonos „Lastovka” és „Drobnica” olajbogyófajták morfológiai, biológiai és kereskedelmi jellemzőik tekintetében eltérnek a Korčula-sziget többi fajtájától („Velika Lastovka”, „Vrtušćica”, „Oblica”). A szerző kijelenti továbbá, hogy az e két fajta tartozó friss olajbogyó nagyobb mennyiségű (16,40 % és 24 % közötti) olajat tartalmaz, mint az egyéb fajta tartozó friss olajbogyók.

A „Korčulansko maslinovo ulje” sajátossága (a zöld olajbogyóra és olajfalevelekre emlékeztető) aromájából és (egyenletes, a közepesen intenzív az intenzívig terjedő keserű és csípős) ízéből ered, ami az érzékszervi jellemzőkért, azaz a keserű és csípős ízért felelős fenolok magas összarányából ered. Ezt kutatások is bizonyították (M. Žanetić, D. Škevin, E. Vitanović, M. Jukić Špika és S. Perica, *Ispitivanje fenolnih spojeva i senzorski profil dalmatinskih dječvčanskih maslinovih ulja*, Pomologia croatica vol. 17, 2011), amelyek megállapították, hogy a „Lastovka” és „Drobnica” fajtaiból származó olívaolaj összességében nagyobb arányban tartalmazott fenolokat (több, mint 350 mg/kg), mint az elemzés tárgyát képező más fajta („Oblica” és „Levantinka”), amelyek összfenoltartalma 161,15 mg/kg volt. Megállapítást nyert az is, hogy az elemzést tárgyát képező fajta közül a „Lastovka” fajtának van a

legnagyobb hidroxitiroszol-tartalma (214,32 mg/kg) és a „Drobnica” fajtának van a legnagyobb tiroszoltartalma (84,37 mg/kg). A „Lastovka” és „Drobnica” fajtákból kinyert olajban található fenolgyeületek eredményezik az olaj magas oxidatív stabilitását és hosszú eltarthatóságát. A fenolgyeületek nagy aránya hatással van a „Korčulansko maslinovo ulje” keserűségére és csípősségére (keserűségi és csípősségi középérték: legalább 3), és az e két tulajdonság közötti egyensúlyt a legjobban az a „Drobnica” és „Lastovka” fajta képviseli, amelyből a fent említett olívaolajat állítják elő.

A Korčula-szigeten megközelítőleg 1 000 mezőgazdasági üzem és 10 sajtolóüzem foglalkozik jelenleg olajbogyó-termesztéssel és olívaolaj-előállítással. Az olajbogyó-termesztés fontos gazdasági tevékenység a szigeten, és a „Korčulansko maslinovo ulje” elnevezést ma is használják a mindennapi beszédben és a piacon (szállító- és fuvarlevél, Presa d.o.o., Zlokić d.o.o., 2014).

Ok-okozati kapcsolat

A Korčula-sziget sajátos pedoklimatikus viszonyai, illetve az emberi tevékenység játszott szerepet a „Korčulansko maslinovo ulje” sajátosságainak kialakításában.

Az olajbogyó termesztése érdekében a helyi lakosok száraz kőfalakkal körülvett teraszokká alakították a sziget szirtes, hegyvidéki domborzatát. A teraszokra elsősorban a „Lastovka” és „Drobnica” fajtákba tartozó olajfákból álló olajfaültetvényeket ültettek. A fallal körülvett, olajfákkal teli teraszok hiteles jellemzői a sziget tájképének.

A termelők a „Lastovka” és „Drobnica” fajtákat választották, mert azok feleltek meg legjobban a sajátos pedoklimatikus viszonyoknak. E fajták alkotják a Korčula szigetén termesztett olajbogyó 80 %-át.

Földrajzi elhelyezkedésének köszönhetően a Korčula-szigetet túlnyomórészt nagyon magas napi hőmérséklet és a napsütéses órák nagyon magas száma jellemzi. E tulajdonságok kedveznek az olajbogyó, különösen a rendkívül szárazságtűrő és különösen hosszú (októbertől február elejéig tartó) betakarítási időszakokkal rendelkező „Lastovka” és „Drobnica” fajták művelésének és termesztésének.

Az olajbogyó kézzel történő betakarítása révén a helyi termelők állapítják meg az ideális betakarítási időpontot. Ennek közvetlen következménye a magas fenoltartalommal bíró olívaolaj, amely a közepesen intenzívtől az intenzívig terjedő keserű és csípős ízt kölcsönzi a „Korčulansko maslinovo ulje” olajnak.

A Korčula-sziget sajátos éghajlati viszonyai – amelyet a napos órák nagy száma és a nyári hónapok alacsony csapadéktartalma jellemez – is közvetlenül a „Lastovka” és „Drobnica” fajtákból származó olaj fenoltartalmának növekedéséhez vezetnek. Az elemzések azt mutatják, hogy a megvizsgált egyéb fajtákhoz képest e fajták fenoltartalma magasabb, ami a „Korčulansko maslinovo ulje” sajátos tulajdonságait adja.

Hivatkozás a termék-leírás közzétételére

https://poljoprivreda.gov.hr/UserDocsImages/dokumenti/hrana/proizvodi_u_postupku_zastite-zoi-zozp-zts/Izmijenjena_s_pecifikacija_Korculansko_maslinovo_ulje_012022.pdf

ISSN 1977-0979 (elektronikus kiadás)
ISSN 1725-518X (nyomtatott kiadás)

Az Európai Unió
Kiadóhivatala
L-2985 Luxembourg
LUXEMBURG

HU